

Nhà Tu và Luận Án Tiến Sĩ

Ký Thiệt

Dưới tựa đề “Nhà sư Thích Chân Quang gây tranh cãi với luận án tiến sĩ về nhân quyền”, đài Á Châu Tự Do (RFA) ngày 4 tháng 1 viết như sau:

Luận án tiến sĩ của một nhà tu hành Phật giáo Việt Nam đang gây sự chú ý và phản ứng trên mạng xã hội, với đề tài của luận án là "Nghĩa vụ con người trong pháp luật quốc tế và pháp luật Việt Nam".

Ông Vương Tấn Việt, pháp danh Thích Chân Quang có buổi bảo vệ luận án tiến sĩ luật học cấp trường tại Đại học Luật Hà Nội hôm 9 tháng 12 năm 2021 và được đăng tải trên Youtube.

Trong luận án, vị tu hành này tranh luận rằng con người ngày nay đang đòi hỏi quyền một cách quá đáng, và vì nhà nước phải đầu tư quá nhiều nguồn lực để “đáp ứng quyền” theo các điều ước quốc tế nên dẫn đến “nợ công”, vì vậy **cần phải yêu cầu người dân thực hiện nghĩa vụ trước sau đó mới được hưởng quyền.**

Ông này cũng hướng đến mục tiêu tạo ra một tuyên ngôn quốc tế về nghĩa vụ của con người để làm đối trọng với Tuyên ngôn Nhân quyền Phổ quát của Liên Hiệp Quốc.

Mặc dù buổi bảo vệ diễn ra từ cuối năm ngoái, nhưng video về sự kiện chỉ thu hút dự luận sau khi được chuyên gia công pháp quốc tế Nguyễn Quốc Tấn Trung đăng đàn phản biện hôm 30 tháng 12.

Trả lời phỏng vấn của Đài Á Châu Tự Do, ông Trung cho biết lý do ông có video phản bác quan điểm của nhà sư trên:

“Cái lý do tôi nghĩ là nên phải làm là vì cái lượng ảnh hưởng nó nhiều như vậy, mà có những cái điểm, theo quan điểm của tôi thì tôi cho là nó không hoàn toàn chính xác theo cái mục tiêu, nguyện vọng, và nền tảng của pháp luật quốc tế.

Và hai cái điểm này kết hợp với nhau, có nghĩa là một đề tài được quan tâm rất nhiều, bởi mọi tầng lớp rồi sau đó là nó có những cái điểm mà mình không đồng ý với nó và mình cảm giác là nếu mình không phản biện nó thì đôi khi nó có thể gây hiểu lầm.”

Người đang làm nghiên cứu sinh tiến sĩ tại Đại học Victoria, Canada cũng cho biết điều mà ông không đồng tình với Thượng tọa Thích Chân Quang:

*“Cái quan điểm của Thượng tọa Thích Chân Quang nhắc đi nhắc lại rất nhiều trong buổi bảo vệ luận án, cũng như là trong cái luận văn của ông, thì là **anh không thực hiện nghĩa vụ thì anh không thể có nhân quyền.** Cái giả định này, cái nền tảng của toàn bộ cái nghiên cứu này có một vấn đề rất lớn, nếu mà hỏi tất cả các chuyên gia nhân quyền, khi mà chúng ta cho rằng nhân quyền phải dựa trên một cái nghĩa vụ nào đó thì hầu hết tất cả các chuyên gia sẽ không đồng ý với cách tiếp cận này.*

*Cần phải làm rõ với độc giả là **nhân quyền nó không liên quan gì đến phúc lợi cả,** bởi vì phúc lợi là thứ có thể đánh đổi bằng nghĩa vụ được, nhưng mà nhân quyền là thứ hoàn toàn khác, không thể đánh đổi bằng nghĩa vụ.”*

Ông Trung cũng sử dụng phép so sánh khi cho rằng nhân quyền cũng như không khí, tức là điều hiển nhiên, con người sinh ra là đã có.

Chính quyền Việt Nam từ trước đến nay vẫn **tuyên truyền rằng quyền lợi phải đi đôi với nghĩa vụ**, trong đó có nghĩa vụ tuân thủ pháp luật, và đây cũng là lời bào biện điển hình cho những vụ đàn áp người bất đồng chính kiến, khi nhà nước chỉ cần nói rằng những người chỉ trích mình là những kẻ vi phạm pháp luật. Tuy nhiên, ông Trung cho rằng quan điểm phải thực hiện nghĩa vụ trước thì mới được hưởng nhân quyền của sư Thích Chân Quang còn thậm chí “cực đoan” hơn là những gì mà nhà nước Việt Nam vốn tuyên truyền.

Kể từ đó hàng loạt những bài phản biện đã được đăng tải trên Facebook nhắm đến luận án tiến sĩ của ông Thích Chân Quang.

- Tiến sĩ Nguyễn Đức Thành, chuyên gia kinh tế, viết trên trang Facebook cá nhân của ông rằng sư Thích Chân Quang “nhằm lẫn hoặc cố tình đánh tráo khái niệm quyền với quyền lợi”, và rằng nghiên cứu của vị sư này có tính “phản khoa học”.
- Một vài phản biện khác thì sử dụng lời lẽ gay gắt hơn khi cho rằng nhà sư này đang cố lấy lòng chính quyền Việt Nam, vốn không ưa gì việc cổ súy nhân quyền.

Ngày 7 tháng 1, 2022, Tiến sĩ Nguyễn Đình Thắng, Tổng Giám Đốc Boat People SOS, đăng bài “**Các sai phạm sơ đẳng của một luận án tiến sĩ luật về quyền và nghĩa vụ**” với phụ đề “Điều này nói gì về phẩm chất của một trường đại học luật ở Việt Nam?” trên mạng <http://machsongmedia.org>, vạch ra những sai lầm trong luận tiến sĩ của Nhà sư Thích Chân Quang và kết luận như sau:

Luận án tiến sĩ luật kể trên cho thấy sự thiếu hiểu biết sơ đẳng về các khái niệm nhân quyền, quyền lợi, thẩm quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm. Nhân quyền mang tính tự thân và phổ quát; nghĩa vụ thì không. Tuy nhiên, có những nguyên tắc phổ quát mặc nhiên áp dụng cho nghĩa vụ, đặc biệt khi một quốc gia ký hiệp ước với quốc gia khác hoặc ký công ước quốc tế: muốn hưởng lợi ích thì phải có nghĩa vụ tương xứng; có nghĩa vụ thì phải thực thi đúng và đủ; không muốn thực thi thì hãy rút ra chứ đừng vừa bám víu vừa nhập nhằng, gian lận.

Trình độ nhận thức của sinh viên làm luận án tiến sĩ kém đã đành, điều đáng lo hơn là khả năng và lương tâm của vị giáo sư hướng dẫn mà lẽ ra đã phải nhìn thấy các điểm yếu kém và chỉnh sửa ngay từ đầu để sinh viên không bị lạc hướng mãi miết đến tận phút cuối. Đáng quan ngại không kém là phẩm chất của cả một trường đại học khi cho trình làng một sản phẩm học thuật kém phẩm chất dưới bằng hiệu của nhà trường.

(ngưng trích)

Trong khi đó, theo theo bản tin của Đài Á Châu Tự Do ngày 14.1.2022, có 3 vụ liên quan đến vấn đề nhân quyền tại Việt Nam:

1. Công an mặc thường phục bắt giữ ông Lê Mạnh Hà tại huyện Chiêm Hóa hôm 12/1/2022, sau đó dẫn giải về nhà ở thành phố Tuyên Quang để khám xét, tuy nhiên bên chính quyền chưa giao bất kỳ giấy tờ gì về việc bắt giữ cho gia đình.
2. Tổ chức Giám sát Nhân quyền Human Rights Watch vào ngày 13/1 công bố báo cáo thường niên năm 2022 về tình hình quyền con người tại các nước và lãnh thổ trên thế giới trong năm qua.
3. Ủy Ban Bảo vệ Quyền Làm Người Việt Nam (VCHR) vào ngày 12/1 ra thông cáo phản đối bản án bốn năm tù mà Tòa Hà Nội tuyên đối với nhà báo Mai Phan Lợi một ngày trước đó.

Về vụ ông Lê Mạnh Hà, Luật sư Lê Đình Việt, người được gia đình ngỏ ý ủy quyền bào chữa cho ông Hà nhận xét:

"Bản thân anh ấy nhận mình là dân oan. Quê gốc của anh ấy ở địa bàn huyện Na Hang, tỉnh Tuyên Quang. Trước đây gia đình của anh ấy sống ở huyện Na Hang, nhưng do việc xây dựng nhà máy Na Hang dẫn đến chuyện gia đình anh ấy phải di chuyển nơi sinh sống đến địa bàn thành phố Tuyên Quang để sinh sống.

Trong chuyện di chuyển đấy thì anh ấy cũng có những cái thua thiệt liên quan đến việc 'thu hồi, bồi thường, hỗ trợ tái định cư', đến bây giờ thì chính gia đình anh cũng đang đòi hỏi các quyền lợi mà chưa được Nhà nước giải quyết. Trong quá trình giải quyết công việc của mình thì anh Hà cũng quan tâm đến những người dân khác, cảm thông cho họ vì họ có cùng chung cảnh ngộ với gia đình anh ấy nên anh Hà có tư vấn, hỗ trợ về mặt pháp lý như tư vấn cho bà con làm các đơn, thư từ gửi đến các cơ quan có thẩm quyền."

Cũng theo vị luật sư thuộc Đoàn luật sư thành phố Hà Nội thì trong thời gian khoảng ba năm biết ông Lê Mạnh Hà, thì ông chỉ thấy nhà báo tự do này làm các công việc đơn thuần hỗ trợ pháp lý cho người dân bị thu hồi đất, không có gì sai trái với pháp luật.

Thủy điện Tuyên Quang, tên gọi trước đây là thủy điện Na Hang xây dựng xong vào năm 2008, tuy nhiên lời hứa của chính quyền sẽ cấp 16 mét vuông đất ở thành phố Tuyên Quang cho các hộ thuộc diện di dời, chỉ

thực hiện được một nửa số đất đã hứa sau 16 năm. Chính vì vậy, theo lời người thân thì ông Lê Mạnh Hà đã tự nghiên cứu luật và tham gia giúp những người dân khác cùng cảnh ngộ để đấu tranh đòi quyền lợi.

Ông Lê Mạnh Hà, sinh năm 1970, là người thứ sáu bị bắt giam trong những ngày đầu năm 2022 vì các hoạt động ôn hòa của mình. Năm người trước đó bao gồm ba người tu hành tại gia ở Tịnh Thất Bồng Lai bị cáo buộc "lợi dụng các quyền tự do dân chủ, xâm phạm lợi ích của nhà nước, quyền lợi ích hợp pháp của tổ chức, công dân". Người đứng đầu Tịnh Thất Bồng Lai là ông Lê Tùng Vân bị khởi tố cùng tội danh nhưng không bị bắt giam, chỉ bị cấm đi khỏi nơi cư trú.

(ngưng trích)

Ông Lê Mạnh Hà, cũng như tất cả những người đã bị bắt giam và bị truy tố, bị phạt tù liên quan đến nhân quyền tại Việt Nam ngày nay, đều đã bị cáo buộc "lợi dụng các quyền tự do dân chủ, xâm phạm lợi ích của nhà nước, quyền lợi ích hợp pháp của tổ chức, công dân".

Một câu hỏi cần được đặt ra ở đây là **dưới một thể chế tự gọi là “chuyên chính vô sản” tại Việt Nam người dân có nhân quyền hay không**. Bất cứ một người có nhận thức trung bình nào cũng có thể trả lời là “không”. “Không có nhân quyền” thì không thể bị buộc tội “lợi dụng các quyền tự do dân chủ”. Thật ra, những người ấy mới chỉ sử dụng các quyền căn bản của người dân trong một nước dân chủ - theo mọi định nghĩa, mọi tiêu chuẩn quốc tế - và đã bị đàn áp, bị trừng phạt.

Một người với trình độ đại học ngành luật, và với lương tâm của một nhà tu, không thể không biết điều ấy để viết ra những điều sai trái như ông Vương Tấn Việt, tức nhà tu Thích Chân Quang, đã làm. Người ta sẽ không ngạc nhiên khi được cho biết “Trước đây, Thượng tọa Thích Chân Quang cũng đã gây tranh cãi khi trong một buổi giảng pháp ông đã nói rằng “**Trung Quốc là anh còn Việt Nam là em**”, và việc danh tướng Lý Thường Kiệt đem quân **đánh Trung Quốc là “hỗn”**. Ngoài ra, ông cũng được chú ý khi “tự nhận mình là cháu ruột của ông Hồ Chí Minh”.

Một con người như thế mà đòi hỏi phải làm khác với những gì ông ta đã làm thì không những hơi quá đáng và cũng là điều nghịch lý.

Còn vấn đề “giá trị một học vị tiến sĩ” và phẩm chất của một trường đại học ở Việt Nam” thì với chúng ta, những người sống lưu vong ở hải ngoại, không có khả năng làm được nhiều để sửa đổi những điều sai trái mà cái chế độ đốn mạt tại Việt Nam đã gây ra cho dân cho nước, cái chế độ mà một năm trước đây, Trung Tâm Văn Bút Thụy Sĩ Pháp thoại (Centre PEN Suisse Romand), trong bản tin ngày 23.12.2020 đã loan báo về việc Văn Bút Quốc Tế (International PEN) phổ biến bài báo của Văn Bút Thụy Sĩ Pháp thoại tố cáo “**Hội chứng độc tài Cộng sản Việt Nam độc hại hơn cả vi khuẩn Vũ Hán COVID-19**” (**Vietnamese Totalitarian Syndrome Worse Than Wu Han's COVID-19 Virus**).

Bài này được viết sau khi có tin Nhà văn, Nhà báo **Phạm Doan Trang** tại Việt Nam bị bắt giam, sau ba nhà báo độc lập Phạm Chí Dũng, Nguyễn Tường Thụy và Lê Hữu Minh Tuấn chết vì bệnh và kiệt sức trong tù.

Từ đó tới nay, cái chế độ bị tố cáo là “độc hại hơn cả vi khuẩn Vũ Hán COVID-19” không hề sửa đổi hay cải thiện mà có phần còn độc hại hơn, nên cũng theo tin RFA ngày 10.1.2022, các báo cáo viên đặc biệt của Liên Hiệp Quốc hôm 1.11.2021 đã gửi một văn thư đến Chính phủ Việt Nam, yêu cầu cung cấp các thông tin về việc bắt giữ và kết án đối với một số các nhà hoạt động tại Việt Nam trong năm 2020 và 2021.

Bức thư của các báo cáo viên đặc biệt của LHQ yêu cầu phía Việt Nam làm rõ thông tin bắt giữ và kết án đối với các nhà hoạt động bao gồm: **Chung Hoàng Chương**, Nguyễn Văn Nghiêm, Lê Văn Dũng, Đinh Thị Thu

Vietnam: Writer, journalist and independent editor Pham Doan Trang arrested

Friday 13 November 2020 - 9:09am

Pham Doan Trang

VIETNAMESE TOTALITARIAN SYNDROME WORSE THAN WU HAN'S COVID-19 VIRUS

BRAVE WRITER, JOURNALIST AND INDEPENDENT EDITOR PHAM DOAN TRANG HAS BEEN ARRESTED IN VIET NAM ON THE EVE OF THE CLOSING OF THE 45TH SESSION OF THE UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS COUNCIL IN GENEVA.

Thủy, Đỗ Nam Trung, Đinh Văn Hải, Lê Trọng Hùng, Lê Chí Thành và Trần Quốc Khánh. Đây là những người đã bị bắt giữ trong năm 2020 và 2021 với các cáo buộc tội liên quan đến an ninh quốc gia theo các Điều 117 và Điều 331 của Bộ Luật Hình sự 2015 vốn là những điều luật bị quốc tế chỉ trích là mù mờ và chuyên dùng để áp tội lên các những người có tiếng nói chỉ trích chính quyền. Bức thư có đoạn viết:

“Những trường hợp này theo sau một mô thức lặp lại của việc giam giữ kéo dài trước toà, kết án với những từ ngữ mù mờ về các tội hình sự, thiếu đảm bảo xét xử công bằng, từ chối không cho tiếp cận luật sư, phiên toà đóng không theo đúng thủ tục cần thiết, kết án tù nặng nề, vi phạm một loạt các quy tắc chung về nhân quyền, đặc biệt là các Điều 9, 14, 19 và 25 của Công ước Quốc tế về các Quyền Dân sự và Chính trị mà Việt Nam đã phê chuẩn vào ngày 24/9/1982”.

Ngoài ra, các báo cáo viên LHQ cũng yêu cầu Chính phủ Việt Nam giải thích những cáo buộc về việc sách nhiễu, đe dọa và trả thù có hệ thống nhắm vào những người bảo vệ nhân quyền, các tổ chức xã hội dân sự, nhà báo và bloggers thời gian qua, đồng thời nêu lên các biện pháp được thực hiện để bảo vệ cho họ.

Theo thống kê của Human Rights Watch, Việt Nam hiện vẫn giam giữ ít nhất 145 người vì dám lên tiếng đòi thực thi các quyền cơ bản ôn hoà. Ít nhất 31 người đã bị kết án tù trong năm 2021 vì bày tỏ ý kiến ôn hoà của mình trên mạng trái với quan điểm của Chính phủ.

Chuyện nhà tu và luận án tiến sĩ chỉ là “chuyện nhỏ”?

Ký Thiệt